

УДК 005.56:005.942

О.В. Писарчук, канд. екон. наук, І.В. Струкова

Харківський національний економічний університет, м. Харків

Місце аутсорсінгових та консалтингових компаній в організації обліку

В статті розглянуто можливість використання послуг аутсорсінгових та консалтингових організацій, зокрема, в бухгалтерському обліку, для більш ефективної та раціональної діяльності підприємства, наведені основні переваги використання послуг аутсорсінгових та консалтингових компаній. Запропоновано загальну схему документообігу та обміну інформацією між замовником і аутсорсінговою компанією, доведено простоту та прозорість співпраці з аутсорсінговими та консалтинговими компаніями.

аутсорсінгова компанія, схема документообігу, організація обліку, інформаційні потоки

Вступ. В сучасних умовах конкуренції розвиток бізнесу залежить від ефективного управління активами, а саме, шляхом максимальної концентрації ресурсів на профільній діяльності організації. Однак, як правило, майже усі організації обтяжені непрофільними, але не менш важливими для її функціонування службами. До таких підрозділів відноситься бухгалтерія, де здійснюються всі важливі облікові процеси, починаючи з організації обліку на підприємстві, та закінчуючи контролем за усіма обліковими операціями.

Для того, щоб ефективно та успішно функціонувати та розвиватися, організація не повинна витрачати зусилля на ведення непрофільних процесів. Це можна досягти за допомогою виведення таких непрофільних процесів на аутсорсінг (від англійського «outsourcing» - використання чужих ресурсів).

Під поняттям аутсорсінг визначають передачу організацією окремих бізнес - процесів або виробничих функцій на обслуговування іншій компанії, яка спеціалізується у відповідній області [2].

Консалтингові компанії дещо відрізняються від аутсорсінгових тим, що надають здебільшого консультативні послуги. Фактично, консалтинг – це вид інтелектуальних послуг, який пов'язан із вирішенням окремих проблем підприємства у сфері управління та організаційного розвитку. Тобто це широкий комплекс консультаційних та практичних послуг, з однієї сторони, а з іншої – послуги в управлінні та організації бізнеса [2].

Закордоном аутсорсінг поширений в значній мірі. Західні компанії у повному обсязі відчули переваги використання послуг консалтингових та аутсорсінгових компаній. В Україні досить невелика кількість підприємств, які використовують послуги аутсорсінгових та консалтингових компаній, аргументуючи це тим, що, по-перше, такі послуги дорого коштують, по-друге, потрібно буде надавати деяку конфіденційну інформацію, в-третьє, відсутністю досвіду співпраці з аутсорсінговими компаніями.

Серед українських підприємств, які користуються деякими послугами аутсорсінгу та консалтингу, здебільшого фармакологічні підприємства (10%), виробничі підприємства (12%), підприємства інших сфер діяльності (15%) [4]. Основними видами аутсорсінгових та консалтингових послуг, використовуються українськими підприємствами є ІТ-аутсорсінг (консалтинг) та аутсорсінг (консалтинг)

бізнес-процесів. Причому, слід зазначити, що бухгалтерський облік необґрунтовано займає майже останнє місце в переліку таких послуг. Тому визначення пріоритетів та недоліків передачі ведення бухгалтерського обліку на аутсорсинг, особливості взаємодії між підприємствами, доцільність та ефективність використання такого роду послуг стає актуальним в сучасних економічних умовах.

Аналіз останніх досліджень. Розуміння щодо необхідності та доцільності використання аутсорсингових послуг зростає та укорінюється в усіх колах світового бізнес-суспільства. Проблемами вивченням займаються як закордонні, так і українські науковці та практики. Серед них Берсін Д., Донеллан М., Йордон Є., Морган М., Дж. Хейвуд, Анікіна Б., Дворцевая В., Зозульов О., Каленський О., Микало О., Михайлов Д., Шуригіна І. та інші [1]. В своїх дослідженнях автори [3, 4, 6] представляють різні види аутсорсингу. В переважній більшості досліджень послуги аутсорсингу узагальнено розподіляють на дві групи: виробничий та ІТ-аутсорсинг. Пилипенко А. в [3] виділяє ІТ – аутсорсинг, аутсорсинг бізнес-процесів, виробничий, операційний та ресурсний аутсорсинг. В рамках даної роботи вважаємо за доцільне до розгляду залучити ще й аутсорсинг в сфері послуг.

Так виробничий аутсорсинг передбачає передачу частини циклу виробничого процесу або всього процесу сторонній організації для основного виробництва або допоміжного. ІТ-аутсорсинг може включати до свого складу передачу повністю або частково функцій, пов'язаних з інформаційними технологіями, в тому числі, консультування, обслуговування сітьової інфраструктури, проектування й планування автоматизованих систем, тестування програмного забезпечення, послуги провайдерів, ведення електронного бізнесу, тощо. Аутсорсинг функцій управління або бізнес-процесів представляє собою передачу бізнес-процесів, які не є основними, а саме, управління персоналом, бухгалтерський облік, логістика, маркетинг, реклама юридичний супровід, тощо. Використання аутсорсингу в сфері послуг можливо за наступними напрямками: комунікаційні, транспортні, торгівельні, будівельні, архітектурно-дизайнерські послуги, послуги громадського харчування, готельного характеру, додаткові соціальні послуги та інші. Таким чином, можна стверджувати про широкий спектр можливості використання аутсорсингу.

Постановка завдання. Метою даної статті є обґрунтування доцільності використання послуг аутсорсингових та консалтингових організацій, зокрема в бухгалтерському обліку, для більш ефективної та раціональної діяльності підприємства. А також представлення схеми взаємодії підприємств-партнерів.

Основний матеріал. Статистичні данні щодо незначної кількості підприємств, які використовують аутсорсинг для передачі ведення бухгалтерського обліку, обумовлені рядом факторів, серед яких запобігання нечесній конкуренції, та ризик розголошення даних підприємства. Однак з розвитком економічних відносин, культури ведення бізнесу та переходом на якісно новий рівень функціонування як підприємства, так і середовища, все більш актуальними постають питання вузької спеціалізації. В такому випадку адекватним стає рішення щодо передачі ведення бухгалтерського обліку на аутсорсинг, як непрофільного та невиробничого процесу.

Перш ніж визначити переваги і недоліки аутсорсингу, доцільно розглянути перелік послуг які підприємство може замовити для виконання аутсорсинговій компанії. До таких послуг належать:

- ведення бухгалтерського обліку по всіх напрямках обліку, основане на отриманні бухгалтерських документів від окремих підрозділів компанії клієнта відповідно до діючого законодавства;
- гарантія своєчасного виконання зобов'язань клієнта перед місцевими

державними органами;

- підготовка та подання податкових декларацій та звітів;
- представлення інтересів клієнта у податкових органах;
- підготовка усіх необхідних документів під час проведення аудиту на території компанії;
- надання консультацій щодо реорганізації обліку господарських операцій клієнта та фінансових процесів на підставі налагодження процесу бухгалтерського документообігу, оптимізації процесу підтвердження бухгалтерських документів, встановлення контролюючих механізмів;
- зберігання фінансових звітів після затвердження відповідними державними органами, та іншої бухгалтерської документації; [5]
- відновлення бухгалтерського податкового обліку тощо [6].
- проведення усіх необхідних розрахунків;
- сплата усіх необхідних платежів від імені та за рахунок замовника;
- підготовка фінансової, статистичної та інших форм звітності;
- звітування, на вимогу замовника, щодо стану бухгалтерського обліку у будь-який момент часу, тощо.

Широкий спектр процедур та послуг, які для виконання бере аутсорсингова компанія, дозволяє сформулювати певні переваги такого співробітництва. Так до переваг ведення і організації бухгалтерського обліку аутсорсинговою компанією або отримання консалтингових послуг можна віднести наступні:

- а) аутсорсингові послуги коштуватимуть дешевше, ніж сукупна заробітна платня штату бухгалтерів, відрахування на заробітну плату, лікарняні, нарахування відпусток, оплата курсів підвищення кваліфікації тощо;
- б) виключається ймовірність прийняття до штату некваліфікованого бухгалтера, який може зробити багато помилок, що тягне за собою штрафні санкції;
- в) безперебійне виконання усіх бухгалтерських робіт (немає поняття відпусток та лікарняних); [7]
- г) з'являється альтернатива використання площі, основних засобів що відводилися на бухгалтерію;
- д) значна економія часу;
- е) усі права, обов'язки та відповідальність сторін закріплюються договором, що має юридичну силу;
- є) можливість, за допомогою професійних консультацій та практичних упроваджень, удосконалення та спрощення системи бухгалтерського обліку і, як наслідок, зростання його якості та інші.

Зазначені переваги носять переконливий характер, однак однозначно не вирішено питання щодо організації інформаційних потоків та документообігу між аутсорсинговою компанією і підприємством-замовником.

Аутсорсингові компанії мають до пропозиції багато варіантів співпраці, зокрема різні можливості обміну інформацією та документами. Це може бути передача інформації за допомогою комп'ютерних програм, які можуть розроблятися аутсорсинговою компанією для кожного клієнта індивідуально, це може бути фактична передача документів кур'єром, або передача інформації та документів із зовнішніх джерел безпосередньо до аутсорсингової чи консалтингової компанії.

В загальному вигляді, автори пропонують наступну схему документообігу та обміну бухгалтерською інформацією між аутсорсинговими або консалтинговими компаніями та замовниками таких послуг (рис.1.).

Спрямованість інформаційних потоків між підприємством – замовником послуг

аутсорсінгу, та аутсорсинговою компанією відображають можливі напрямки взаємодії. Крім того, на схемі узагальнено згруповано перелік послуг, які компанія може виконувати відповідно до укладеної угоди.

Рисунок 1 – Схема руху інформаційних потоків при аутсорсінгу

Так, представлені на схемі інформаційні потоки узагальнено можуть характеризувати наступні процедури:

- на підприємство з зовнішнього середовища надходить первинна інформація або документація, яка обробляється самим підприємством,
- згідно з угодою, отримання деякої первинної інформації або документації делегується аутсорсінговій компанії минаючи замовника, тобто первинна інформація з зовнішнього середовища надходить безпосередньо до аутсорсінгової компанії;
- на підприємстві існує безперервний процес утворення первинної інформації та документації, яка використовується в бухгалтерському обліку і, також, передається аутсорсінговій компанії;
- здійснення передачі первинної інформації чи документації між сторонами, звітування аутсорсінгової компанії, а також передача усіх оброблених компанією документів, звітів та іншої інформації, яка за законодавством повинна знаходитись на підприємстві за допомогою комп'ютерної техніки, телефонної лінії або кур'єра;
- всі документи та інформація, що надійшли безпосередньо до компанії ззовні та з підприємства підлягають обробці згідно з договором за представленими напрямками;
- окремим пунктом аутсорсінгових послуг можна виділити удосконалення та

відновлення бухгалтерського обліку, як на основі узагальнення певного «досвіду» роботи з конкретним підприємством, враховуючи його специфіку, так і в якості обособленої послуги;

- удосконалення та відновлення бухгалтерського обліку можливо за усіма напрямками діяльності. Це може бути як обробка первинної інформації та документації, так і підготовка звітності та звітування;

- аутсорсінгова компанія виступає представником підприємства для податкових органів (здача звітів, улагодження спорів тощо), фондів соціального страхування, банківських установ (здійснення платежів тощо).

Висновки. Таким чином, розроблена схема доводить простоту та прозорість документообігу та обміну інформацією з аутсорсінговими та консалтинговими компаніями. Враховуючи усі переваги використання аутсорсінгових послуг, в сучасних кризових умовах, коли підприємства шукають різні шляхи скорочення витрат, різні варіанти боротьби із конкуренцією, вираховують оптимальні параметри розвитку, краще за все звернутися до професіоналів аутсорсінгових та консалтингових компаній, які швидко та якісно організують усі необхідні бізнес-процеси, забезпечать потужну підтримку, у той час, як керівництво підприємства може зосередитися на його основній діяльності та стратегії. Окрім того, на Україні є відомі аутсорсінгові та консалтингові компанії, які мають високий рейтинг, та варті довіри, яку вони заробили в процесі своєї професійної діяльності.

Список літератури

1. Гаева Ю. Бизнес «на вынос» / Юлия Гаева // Власть денег. – 2008. – № 49 (206). – С. 48-50.
2. Макаренко В.А. Словар сучасних термінів та понять / В.А. Макаренко. – М: «Республіка», 2000р. – 510 с.
3. Пилипенко А.А. «Організація обліку і контролю» / Пилипенко А.А., Отенко В.І. – Х: «Інжек», 2005р. – 424 с.
4. Електроний ресурс. Режим доступу: <http://2346.b-i.com.ua/about.html>
5. Рибак А. Бухоблік «на стороні»: Аутсорсінг / Рибак А // Податкове планування. – 2005. – №7. – С. 27–36.
6. Шурыгина И. Аспекты ценообразования услуг IT-аутсорсинга / Инна Шурыгина, Анна Дорогова // Управленческий учет и финансы. – 2009. – № 2. – С. 23–25.
7. Дворцевая В. Плюсы и минусы аутсорсинга. Риски сторон / В. Дворцевая // Управление персоналом. – 2008. – № 8. – С. 6–7.
8. Пилипенко А.А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства / Наукове видання. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 276 с.

О. Писарчук, И. Струкова

Место аутсорсинговых и консалтинговых компаний в организации учета

В статье рассмотрена возможность использования услуг аутсорсинговых и консалтинговых компаний, в частности, в бухгалтерском учете, для более эффективной и рациональной деятельности предприятия, приведены основные преимущества использования услуг аутсорсинговых и консалтинговых компаний. Предложена общая схема документооборота и обмена информацией между заказчиком и аутсорсинговой компанией, доказана простота и прозрачность сотрудничества с аутсорсинговыми или консалтинговыми компаниями.

О. Pisarchuk, I. Strukova

Place of outsourcing and consulting companies in organization of accounting

Possibility of the use of services of outsourcing and consulting companies is considered in the article, in particular, in record-keeping, for more effective and rational activity of enterprise, basic advantages which by these of services of outsourcing and consulting companies are resulted. The general chart of circulation of documents and exchange information between a customer and outsourcing company is offered, simplicity and transparency of collaboration is well-proven with outsourcing or consulting companies.

Одержано 26.02.10